

ROZSUDOK V MENE S. REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Soni Mesiarkinovej, v právnej veci navrhovateľa **S. S.**, zastúpeného Mgr. M. H., proti odporcovi **S. S.R., o zaplatenie 150 311,35 € (4 528 280 Sk)**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 18 C 45/2005, na dovolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. mája 2009 sp. zn. 9 Co 257/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ sa domáhal, aby odporca bol zaviazaný zaplatiť mu 4 528 280 Sk ako náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená nesprávnym úradným postupom Správou katastra X. a Správou katastra P. tým, že tieto nerozhodli o návrhoch na vklad vlastníckeho práva zo štyroch kúpnych zmlúv (V- X., V- X., V- X. a V X.) v zákonnej lehote 30 dní podľa § 32 Katastrálneho zákona.

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 22. februára 2007 č.k. 18 C 45/2005-139 zastavil konanie o zaplatenie 23 Sk (z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľom podľa § 96

ods. 1 O.s.p.) a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu škody vo výške 4 528 257 Sk, ako i náhradu trov konania v sume 154 126 Sk k rukám advokátky Mgr. M. H., v lehote troch dní. Svoje rozhodnutie vo vyhovujúcej časti oprel o ustanovenie § 8 ods. 1 zákona č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva a dani z darovania, daň z prevodu a prechodu nehnuteľnosti v znení platnom a účinnom od 1. apríla 2002, § 18 ods. 1, 2, § 20 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, § 442 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka. Sumu 4 528 257 Sk priznal navrhovateľovi titulom náhrady škody, ktorú mu spôsobil štát oneskoreným rozhodnutím o návrhu na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností nerešpektovaním tridsaťdňovej zákonnej lehoty. Škoda 4 528 257 Sk vznikla navrhovateľovi splnením si daňovej povinnosti, ktorá mu vznikla na základe zákona č. 107/2002 Z.z., účinného od 1. apríla 2002 a táto suma pozostávala zo sumy 4 055 527 Sk - zaplataenie dane namiesto sumy 163 340 Sk, ktorú by navrhovateľ platil pri zachovaní tridsaťdňovej lehoty, plus penále vo výške 472 730 Sk. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd s poukazom na § 142 ods. 3 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, priznal plnú náhradu trov konania.

Na odvolanie odporcu proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým bolo návrhu vyhovené, Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 7. mája 2009, sp. zn. 9 Co 257/2007 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že návrh zamietol. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že podobné veci boli riešené i Najvyšším súdom Slovenskej republiky (rozsudok 5 Cdo 219/2007 z 30. júla 2008, 3 Cdo 32/2007 z 29. marca 2007), na ktoré závery odvolací súd poukázal. Uviedol, že návrh v predmetnej veci nie je dôvodný, keď splnenie povinnosti, ktorá vyplýva z predpisu spadajúceho do oblasti verejného (daňového) práva, nemôže byť škodou v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Nedodržanie lehoty, uvedenej v § 32 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo nesprávnym úradným postupom len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka katastrálneho konania, ktoré bolo priamo a nesprostredkovane spôsobené práve (iba) týmto postupom. Nerozhodnutie orgánu katastra o návrhu na vklad v lehote určenej § 32 zákona č. 162/1995 Z.z. možno síce považovať za nesprávny úradný postup v zmysle zákona

č. 58/1969 Zb., tento postup ale nemá bez ďalšieho za následok vznik škody. Peňažné plnenie, ktorého sa navrhovateľ domáhal titulom náhrady škody, a ktorého výška zodpovedala navrhovateľom zaplatenej dani z prevodu nehnuteľnosti, nepredstavuje jeho majetkovú ujmu, spôsobenú nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu. Majetok navrhovateľa sa nezmenšil nesprávnym postupom katastrálneho úradu, rozhodnutím o návrhu na vklad do katastra po určenej lehote, prípadne prevodom vlastníctva nehnuteľnosti po 1. apríli 2002. Ani samotným vznikom povinnosti zaplatiť daň z prevodu nehnuteľností v zmysle § 9 ods. 1 a § 19 ods. 3, písm. a/ zákona č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva, darovania a prevodu a prechodu nehnuteľnosti nedošlo k zmenšeniu majetku navrhovateľa. Tento dôsledok nastal až zaplatením dane navrhovateľom. Do tej doby mu žiadna škoda nevznikla, lebo nedošlo k (žalovanému) úbytku jeho majetkových hodnôt. Nerešpektovanie zákonom predpísaného postupu na rozhodnutie o návrhu na vklad do katastra nehnuteľností malo v danej veci za následok (len) to, že k prevodu vlastníctva navrhovateľa došlo po lehote, vyplývajúcej z § 32 katastrálneho zákona. Táto skutočnosť ale nebola z hľadiska zmenšenia jeho majetku rozhodujúca. Aj pridruženie sa ďalšej (katastrálnym úradom nezapríčinenej) skutočnosti - zmeny právnej úpravy účinnej od 1. apríla 2002 - viedlo k tomu, že prevod vlastníctva nehnuteľnosti bol pre navrhovateľa spojený s „novou“ daňovou povinnosťou. Avšak ani vznik tejto povinnosti neznamenal ešte zmenšenie majetku navrhovateľa, pretože majetkový úbytok zaznamenal až zaplatením dane v rámci plnenia povinnosti, vyplývajúcej z daňovo-právneho vzťahu. Z postupného sledu jednotlivých skutkových okolností danej veci bolo zrejmé, že nesprávny úradný postup katastrálneho úradu bol významným článkom reťazca príčin a následkov. Skutočne, ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, nebol by sa zmenšil majetok navrhovateľa. Napriek tomu ale zo sledu relevantných príčin a následkov vyplýva, že zmenšenie jeho majetku nebolo spôsobené priamo nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu (jeho majetok by sa nezmenšil, ak by nedošlo k zmene zákonnej úpravy dane z nehnuteľností). Vzhľadom na toto nie priame, ale sprostredkované pôsobenie nesprávneho úradného postupu dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade nebola daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu a tým zmenšením majetku navrhovateľa, náhrady ktorého sa domáhal. O náhrade trov celého konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 224 ods. 2 O.s.p. a úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie. Navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa bude potvrdené

a odporcovi bude uložená povinnosť zaplatiť mu náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, resp. aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil pre vady v zmysle § 237 O.s.p. a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Poukázal na to, že navrhovateľ sa v danom prípade nedomáha vrátenia dane zaplatenej z dôvodu vzniku daňovej povinnosti ako takej podľa zákona, ale domáha sa rozdielu medzi daňou vyrubenou v prípade zákonného postupu štátu a daňou vyrubenou a zaplatenou v dôsledku nesprávneho úradného postupu štátu (príčinná súvislosť). Tento fakt nebol žiadnym spôsobom vysvetlený alebo zdôvodnený. Odvolací súd iba konštatoval, že daň nie je škodou, avšak nezdôvodnil, že navrhovateľ musel zaplatiť daň vyššiu ako v prípade zákonného postupu. V zmysle § 157 O.s.p. musí byť pritom súdne rozhodnutie zdôvodnené. Odvolaciemu súdu ďalej vytýkal, že sa nevysporiadal s jeho námietkou v tom, že odporca nenamietal skutočnosti, na základe ktorých odvolací súd rozhodol (údajnú absenciu vzniku škody a príčinnej súvislosti), ale začal ich namietat až po uplynutí odvolacej lehoty (čo je v rozpore s § 205 ods. 3 O.s.p.). Z uvedených dôvodov má dovolateľ za to, že uvedeným postupom odvolacieho súdu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Nestotožnil sa s názorom odvolacieho súdu, že zmenšenie majetku nebolo spôsobené priamo nesprávnym úradným postupom. Nesprávny úradný postup nebol „sprostredkovaným pôsobením“, ale pôsobením priamym, nakoľko jeho výsledok priamo založil daňovú povinnosť. Dovolateľ mohol a aj mal legitímne očakávať nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nadobudnutým z konkurzu v lehote 30 dní a aj s tým spojenú daňovú povinnosť v predpokladanej výške. Nestotožnil sa ani s argumentáciou, že katastrálny úrad nemôže zodpovedať za všetko, čo nastalo v čase po uplynutí lehoty, v ktorej sa malo rozhodnúť o vklade vlastníctva a čo malo negatívny dopad na majetok účastníka. Samotné oneskorené rozhodnutie vo všeobecnosti samo o sebe nespôsobuje žiadne iné skutkové alebo právne následky (okrem vzniku daňovej povinnosti). V prípade obdobnej argumentácie by sa fakticky odňalo právo na náhradu škody za nesprávny úradný postup štátu, hoci toto právo je okrem iného garantované ako Ústavou Slovenskej republiky, tak i Listinou základných práv a slobôd. A nakoľko v súkromnej sfére je porušenie povinností reparované práve vznikom nároku na náhradu škody, znamenalo by to aj porušenie rovnosti pred zákonom. Mal za to, že nesprávny úradný postup bol hlavnou príčinou (v súvislosti so zmenou právnej úpravy) vzniku škody. V tomto konkrétnom prípade je vzťah úradného postupu pri povoľovaní vkladu vlastníctva a vznik daňovej povinnosti v právnej súvislosti, nakoľko iba zákon s rozhodnutím o povolení vkladu spája určité právne následky a tieto nie je možné oddeľovať alebo vykladať izolovane. Mylný je aj názor odvolacieho súdu, že 30-dňová lehota je síce uvedená v katastrálnom zákone, avšak s ňou nie sú spojené žiadne

následky, ktoré by zaväzovali správny orgán rozhodovať a že ak správny orgán nerozhodne v lehote, má účastník možnosť domáhať sa odstránenia prieťahov, opatreniami proti nečinnosti. Daná argumentácia je dokonca nevhodná, pretože daný prístup prezentovaný aj súdnymi rozhodnutiami by znamenal „škodlivé“ pôsobenie na všetky subjekty práva, ktoré by prestali rešpektovať záväznosť právnych noriem, minimálne pokiaľ by s ich porušením nebola spojená žiadna sankcia. Skutočnosť, že navrhovateľ využil alebo nevyužil odstránenie prieťahov v konaní je irelevantná, nakoľko nie je možné prenášať zodpovednosť za nečinnosť štátu na súkromné subjekty a dôvodiť, že pokiaľ nevyužili alebo sa nedomáhali odstránenia prieťahov, tak prípadné škody musia znášať sami. Dovolateľ ohľadom priebehu katastrálneho konania žiadal vypočuť JUDr. E. M., advokáta, ktorý ho v katastrálnom konaní zastupoval. Tento dôkaz vykonaný nebol, vzhľadom k tomu, ho žiada v tomto konaní vypočuť. Záverom poukázal na rozsudky z Č.R., ktoré posudzovali obdobné prípady, ktoré vznikli ešte v čase spoločného právneho poriadku (konkrétne rozhodnutie NS ČR sp.zn. 2 Cdon 607/97, ÚS ČR č. 245/98).

Odporca vo vyjadrení k dovolaniu označil rozsudok odvolacieho súdu za vecne správny a navrhol dovolanie navrhovateľa zamietnuť. Mal za to, že odvolací súd riadne zistil skutkový stav a tento aj riadne právne odôvodnil. Stotožnil sa s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu v tom, že v danom prípade nedošlo k splneniu dvoch predpokladov a to škody a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je riadne zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je oprávnený rozhodnutia odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol ich výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p., a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrhu, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky vád taxatívne v ňom vymenovaných; iné procesné vady konania alebo nesprávnosti rozhodovania, i keby k nim v konaní došlo, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Treba zdôrazniť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej

z procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Existencia vád v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nebola v dovolaní namietaná a v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Navrhovateľ v dovolaní namieta existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký procesne nesprávny postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odníma možnosť realizovať procesné práva priznané účastníkovi občianskeho súdneho konania. Dovolateľ tvrdenú procesnú vadu vyvodzuje z toho, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho námietkou, že odporca nenamietal skutočnosti, na základe ktorých odvolací súd rozhodol (údajnú absenciu vzniku škody a príčinnej súvislosti), ale začal ich namietat až po uplynutí odvolacej lehoty, čo je v rozpore s ustanovením § 205 ods. 3 O.s.p.

V súvislosti s uvedenou námietkou dovolateľa treba uviesť, že proti rozsudku prvostupňového súdu v časti vyhovujúcej podal 23. mája 2007 odvolanie odporca, ktoré odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal v ďalšom na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Sp 35/2003 zo 16. júna 2003 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. SŽ-o-KS 145-146/2003 z 30. októbra 2003, ktorými bol vyslovený názor, že 30-dňová lehota na rozhodnutie uvedená v § 32 ods. 1 katastrálneho zákona nezaväzuje správu katastra, aby v nej rozhodol. Účastník sa však môže domáhať odstránenia prieťahov v konaní a to prípadnými opatreniami vykonanými proti nečinnosti správneho orgánu. V tejto súvislosti odporca poukázal aj na publikáciu JUDr. J. D., DrSc.: Základné práva a slobody podľa Ústavy SR - 2.zväzok, z textu ktorého vyplýva, že súd nemá právomoc rozhodovať o náhrade škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. spôsobenej nesprávnym úradným postupom, podľa tohto zákona môže rozhodovať o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátnej správy. Súd by tak v podstate mohol konštatovať len porušenie práv navrhovateľa a rozhodovať o náhrade spôsobenej škody podľa všeobecnej úpravy zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Takýto záver vyplýva z § 26 prvej vety zákona č. 58/1969 Zb., ktorý zákon upravuje nárok na náhradu škody len pri škode spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu a to v ustanovení § 2. Ustanovenia § 18

a § 19 tohto zákona upravujú podmienky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, neupravujú však nárok na náhradu škody. V doplnenom písomnom podaní (č.l. 170-172 spisu) odporca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn. 3 Cdo 32/2007, ktoré bolo medzičasom publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v zošite č. 3/2008 ako rozhodnutie č. 28. Odporca v tomto podaní však dôvody odvolania nerozširoval, len poukázal na uvedené rozhodnutie, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobne definuje jednotlivé predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo nesprávnym úradným postupom orgánu štátu. Z obsahu odôvodnenia zmeňujúceho rozsudku vyplýva, že odvolací súd sa zaoberal so všetkými dovolacími dôvodmi vznesenými odporcom a náležite ich aj odôvodnil. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou navrhovateľovi realizáciu jeho procesných práv. Vzhľadom na uvedené, táto námietka navrhovateľa nemá oporu v spise.

Navrhovateľ ďalej namietal, že prvostupňový súd nevykonal dôkaz výsluchom JUDr. E. M., advokáta, ktorý navrhovateľa v katastrálnom konaní zastupoval. Táto námietka navrhovateľa nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhnuté dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Procesné vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie,

z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠĽP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v občianskom súdnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Jedným z dôvodov, prečo právo účastníka konania je takým právom, je to, že súd je povinný odôvodniť svoje rozhodnutie aj v rámci verejného vyhlásenia rozhodnutia. Práve prítomnosť verejnosti a prítomnosť účastníkov konania je jednou zo záruk, že odôvodnenie rozhodnutia súdu nebude svojvoľným a arbitrárnym.

Tak odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musia mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Musia obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musia vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým

preukázať správnosť rozsudku. Odôvodnenie musí byť súčasne i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť to, že pri zmene rozhodnutia podľa § 220 O.s.p. odvolací súd nahrádza svojim rozhodnutím rozhodnutie súdu prvého stupňa. Jeho zmeňujúce rozhodnutie musí preto obsahovať úplné a výstižné zdôvodnenie. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.) je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Tieto požiadavky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spĺňa a odvolací súd aj presvedčivo odôvodnil svoje právne závery.

Navrhovateľ namieta, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, a aj súdy nižších stupňov boli jednotné v tom, že danú vec treba posúdiť podľa zákona č. 58/1969 Zb. (§ 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.). S týmto záverom súhlasí aj dovolací súd.

V zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 tohto zákona nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je objektívna zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť. Je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok: 1. nesprávny úradný postup štátneho orgánu, 2. vznik škody a 3. príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Pre správne právne posúdenie zisteného skutkového stavu v danej veci bolo potrebné posúdiť, či sú splnené všetky vyššie uvedené predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za vznik škody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozsudku z 29. marca 2007 sp. zn. 3 Cdo 32/2007 (jeho rozhodnutie bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, zôšit 3/2008, pod č. 28), vydanom v podobnej veci, už dospel k tomuto záveru: „Splnenie povinnosti, ktorá vyplýva z predpisu spadajúceho do oblasti verejného (daňového práva), nemôže byť škodou v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Nedodržanie lehoty uvedenej v § 32 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo nesprávnym úradným postupom len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka katastrálneho konania, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené práve (iba) týmto postupom“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pritom vychádzal, okrem iného, z toho, že nerozhodnutie orgánu katastra o návrhu na vklad v lehote určenej § 32 zákona č. 162/1995 Z.z. možno síce považovať za nesprávny úradný postup v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., tento postup ale nemá bez ďalšieho za následok vznik škody. K tomu uviedol, že peňažné plnenie, ktorého sa navrhovateľ domáhal titulom náhrady škody a ktorého výška zodpovedala navrhovateľom zaplatenej dani z prevodu nehnuteľnosti, nepredstavuje jeho majetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu. Majetok navrhovateľa sa nezmenšil nesprávnym postupom katastrálneho úradu, rozhodnutím o návrhu na vklad do katastra po určenej lehote, prípadne prevodom vlastníctva nehnuteľností po 1. apríli 2002. Ani samotným vznikom povinnosti zaplatiť daň z prevodu nehnuteľností v zmysle § 9 ods. 1 a § 19 ods. 3 písm. a/ zákona č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva, darovania a prevodu

a prechodu nehnuteľnosti nedošlo k zmenšeniu majetku žalobkyne. Tento dôsledok nastal až zaplatením dane navrhovateľom. Do tej doby mu žiadna škoda nevznikla, lebo nedošlo k (žalovanému) úbytku jeho majetkových hodnôt. Samotná existencia povinnosti daňovníka zaplatiť daň nie je skutočnou škodou ani ušlým ziskom. Majetok navrhovateľa sa zmenšil až splnením tejto povinnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky tiež uviedol, že atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Nedodržanie lehoty určenej § 32 ods. 1 katastrálneho zákona je jednoznačne procesný postup priečiaci sa zákonu. Na druhej strane ale nemožno prehliadať, že tento postup môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 58/1969 Zb. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka katastrálneho konania, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené práve (iba) týmto postupom. Ak katastrálny úrad nerozhodne o návrhu na vklad v určenej lehote, nemôže len z titulu dopustenia sa uvedenej procesnej nesprávnosti (bez ďalšieho) zodpovedať za všetko, čo nastalo v čase po uplynutí lehoty, v ktorej mal rozhodnúť o vklade, do rozhodnutia o vklade, a čo malo negatívny dopad na majetok účastníka katastrálneho konania.

Nerešpektovanie zákonom predpísaného postupu na rozhodnutie o návrhu na vklad do katastra nehnuteľností malo v danej veci za následok (len) to, že k prevodu vlastníctva navrhovateľa došlo po lehote vyplývajúcej z § 32 katastrálneho zákona. Táto skutočnosť ale nebola z hľadiska zmenšenia jeho majetku rozhodujúca. Až pridruženie sa ďalšej (katastrálnym úradom nezapríčinenej) skutočnosti – zmeny právnej úpravy účinnej od 1. apríla 2002 - viedlo k tomu, že prevod vlastníctva nehnuteľností bol pre navrhovateľa spojený s „novou“ daňovou povinnosťou. Avšak ani vznik tejto povinnosti neznamenal ešte zmenšenie majetku navrhovateľa, pretože majetkový úbytok zaznamenal až zaplatením dane v rámci plnenia povinnosti vyplývajúcej z daňovo-právneho vzťahu.

Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z postupného sledu jednotlivých skutkových okolností danej veci bolo zrejmé, že nesprávny úradný postup katastrálneho úradu bol významným článkom reťazca príčin a následkov. Skutočne, ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, nebol by sa zmenšil majetok navrhovateľa. Napriek tomu

ale zo sledu relevantných príčin a následkov vyplýva, že zmenšenie majetku navrhovateľa nebolo spôsobené priamo nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu (jeho majetok by sa nezmenšil, ak by nedošlo k zmene zákonnej úpravy dane z nehnuteľností). Vzhľadom na toto nie priame, ale sprostredkované pôsobenie nesprávneho úradného postupu dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v danom prípade nebola daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu a tým zmenšením majetku navrhovateľa, náhrady ktorého sa domáha.

Dovolací súd, konajúci o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. mája 2009 sp.zn. 9 Co 257/2007, riešiacemu obdobnú skutkovú i právnu situáciu, nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od vyššie uvedeného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2008.

Dovolací súd preto dovolanie navrhovateľa zamietol podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p.

V dovolacom konaní (procesne) úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal odporcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

